

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Vrije School Michaël

Kwaliteitsonderzoek

Datum vaststelling: 22 april 2024

Samenvatting

De inspectie heeft op 21 maart 2024 (locatie Ridder Jorisschool) en 25 maart 2024 (locatie Michaëlschool) een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd.

De aanleiding voor dit onderzoek was dat we in oktober 2023 risico's constateerden in de opbrengsten en zorgen hadden over de continuïteit van het beleid. In overleg met de directeur-bestuurder is besloten een kwaliteitsonderzoek uit te voeren. Dat onderzoek zou samenvallen met het vierjaarlijks onderzoek op bestuursniveau. Wegens ziekte van de directeur-bestuurder is dat gedeelte van het onderzoek verplaatst naar een later moment.

Onder de Stichting Vrije School Zwolle valt officieel één school met één brin (o6ZZ). In de praktijk betreft het echter twee locaties die -in toenemende mate- als zelfstandige scholen opereren. Pogingen om de tweede locatie (Ridder Joris) te verzelfstandigen (een eigen brin) zijn tot nu toe niet van de grond gekomen. In dit rapport zullen we spreken over de Vrije School Zwolle als het bevindingen of oordelen over beide locaties betreft en bij onderlinge verschillen gebruiken we de naam van de betreffende locatie.

Eindoordeel

We beoordelen de onderwijskwaliteit van de Vrije School Zwolle als Onvoldoende. De standaard pedagogisch-didactisch handelen is als Onvoldoende beoordeeld. Daarnaast beoordelen we ook de standaard Visie, ambities en doelen als Onvoldoende. In paragraaf 2.1 (Eindoordeel) lichten we de beslisregel nader toe.

Wat moet beter?

Om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken (en te verbeteren) is het van belang dat er een goed werkend systeem van kwaliteitszorg is. De basis van zo'n systeem is dat er stelselmatig nagegaan wordt of de (onderwijs)processen goed verlopen en of dat de resultaten oplevert die verwacht mogen worden. Als daar zaken uit voortkomen die minder goed lopen, dan moet goed onderzocht worden wat daar de oorzaak van is en dat er doelgerichte maatregelen komen om dat te verbeteren. We zien dat de Vrije School Zwolle de afgelopen jaren wel maatregelen genomen heeft, maar dat vaak onvoldoende duidelijk was wat het einddoel of het gewenste effect daarvan moest zijn voor het leren van de leerlingen.

Bestuur:

Stichting Vrije School Zwolle (78184)

School:

twee locaties: Michaëlschool en Ridder Jorisschool (o6ZZ)

Totaal aantal leerlingen:

Michaëlschool: 228,

Ridder Jorisschool: 173

(teldatum: 25 maart 2024)

Tijdens de onderzoeksdagen hebben we bij (twee maal) zes lessen gekeken hoe er les gegeven wordt. We stellen vast dat (op schoolniveau) de leerkrachten in onvoldoende mate de uitleg afstemmen op wat de leerlingen al wel of niet weten en kunnen. Op schoolniveau hebben we dit daarom als Onvoldoende beoordeeld. Niet alle leerlingen hebben aan het einde van de les voldoende geleerd. Wel zien we dat er op dit punt grote verschillen zijn tussen de leerkrachten.

Een volgend punt waarop de school zich moet verbeteren, is het systeem van zorg en begeleiding. Het systeem van zorg en begeleiding staat goed in de steigers, maar we zien dat als leerlingen (op onderdelen) leerachterstanden oplopen, de leraren wel onderzoeken wat die achterstanden zijn, maar niet altijd voldoende diepgaand onderzoeken wat de oorzaak daarvan is. Als je dat weet, kan je in de lessen beter de juiste hulp bieden.

Scholen moeten de leerlingen met een ontwikkelingsperspectief registreren in het Register Onderwijsdeelnemers. Dat is niet gebeurd en dat moet de school dus alsnog doen.

De school krijgt ook een herstelopdracht voor het aanbod van het burgerschapsonderwijs. Het is van belang dat leerlingen leren over de basiswaarden van de democratie en hoe mensen met verschillende achtergronden goed kunnen samenleven. De Vrije School Zwolle heeft al wel in beeld welke onderdelen daarvoor in het lesaanbod moeten zitten, maar moet dat nog doelgerichter, herkenbaarder en op een samenhangende manier inrichten.

De leerkrachten moeten hun bekwaamheidsdossier bijhouden. Dat gebeurt nu niet stelselmatig.

Het laatste punt betreft de schoolgids. De wet schrijft voor welke onderwerpen er minimaal in de schoolgids beschreven moeten worden. De schoolgids van de Vrije School Zwolle voldoet niet aan al die eisen: de school verantwoord zich niet over de behaalde resultaten en welke maatregelen genomen zijn naar aanleiding van de uitkomsten van de evaluaties vanuit het systeem van kwaliteitszorg. De school moet de schoolgids daarop aanvullen.

Wat kan beter?

Naast de zaken die beter moeten, zagen we op de Vrije School Zwolle ook een aantal zaken die beter kunnen.

Zo kan het aanbod voor begrijpend lezen herkenbaarder in het totale onderwijsaanbod voor Nederlandse taal opgenomen worden.

Bij de evaluatie van het onderwijsleerproces bevraagt de school met een vragenlijst wel de ouders (hoewel de respons daar zeer laag was) en de leraren, maar niet de leerlingen. Juist de leerlingen kunnen veel waardevolle informatie geven over de kwaliteit van het lesgeven.

Wat gaat goed?

De Vrije School Zwolle is een veilige school, met een prettig pedagogisch klimaat, waar de leerlingen graag naar toe gaan. Het team voelt zich erg betrokken bij de school en de leerlingen. Ze willen er hard aan werken om de zaken, die hierboven genoemd zijn, te verbeteren.

Vervolgtoezicht

De onderwijskwaliteit op de Vrije School Zwolle is als Onvoldoende beoordeeld. Het bestuur en de school moeten ervoor zorgen dat de kwaliteit van het onderwijs op de Vrije School Zwolle verbetert. De inspectie doet over een jaar na vaststelling van het rapport een herstelonderzoek.

Inhoudsopgave

1.	Opzet kwaliteitsonderzoek	6
2.	Eindoordeel en vervolgtoezicht	8
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek	11
4.	Reactie bestuur	19

1. Opzet kwaliteitsonderzoek

In dit hoofdstuk komen eerst de aanleiding tot en het doel van het kwaliteitsonderzoek aan de orde. Daarna beschrijven we de inhoud van het onderzoek en de onderzoeksactiviteiten. We sluiten het hoofdstuk af met een leeswijzer.

1.1 Aanleiding

De inspectie heeft op 21 maart 2024 (locatie Ridder Jorisschool) en 25 maart 2024 (locatie Michaëlschool) een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd.

De aanleiding voor dit onderzoek was dat we in oktober 2023 risico's constateerden in de opbrengsten en zorgen over de continuïteit van het beleid. In overleg met de directeur-bestuurder is besloten een kwaliteitsonderzoek uit te voeren. Dat onderzoek zou samenvallen met het vierjaarlijks onderzoek op bestuursniveau. Wegens ziekte van de directeur-bestuurder is dat gedeelte van het onderzoek verplaatst naar een later moment.

Onder de Stichting Vrije School Zwolle valt officieel één school met één brin (o6ZZ). In de praktijk betreft het echter twee locaties die -in toenemende mate- als zelfstandige scholen opereren.

In dit rapport zullen we spreken over de Vrije School Zwolle als het bevindingen of oordelen over beide locaties betreft en bij onderlinge verschillen gebruiken we de naam van de betreffende locatie: de Michaëlschool en Ridder Jorisschool.

1.2 Doel

Een kwaliteitsonderzoek geeft antwoord op de vraag of de onderwijskwaliteit voldoet aan de wettelijke eisen. Het onderzoek leidt tot een eindoordeel over de school en mogelijk tot geïntensiveerd vervolgtoezicht.

1.3 Inhoud

Om te komen tot een eindoordeel onderzoeken en beoordelen we de standaarden die meewegen in de beslisregel over het eindoordeel (zie Onderzoekskader 2021, versie 1 augustus 2023, paragraaf 6.5).

Dit betreft de volgende standaarden:

- Zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2)
- Pedagogisch-didactisch handelen (OP3)
- Veiligheid (VS1)
- Resultaten (OR1)

We hebben in dit onderzoek de drie standaarden van het kwaliteitsgebied Sturen, kwaliteitszorg en ambitie toegevoegd. We hebben dit gedaan om de bevindingen van het onderzoek naar de bovengenoemde standaarden beter te kunnen duiden én om aanknopingspunten te bieden voor het (eventuele) verbetertraject.

Dit betreft de volgende standaarden:

- Visie, ambities en doelen (SKA1)
- Uitvoering en kwaliteitscultuur (SKA2)
- Evaluatie, verantwoording en dialoog (SKA3)

Tot slot hebben we ook de volgende standaard toegevoegd:

- Basisvaardigheden (OPo)

We hebben dit gedaan vanwege het grote belang van de basisvaardigheden voor de ontwikkeling van leerlingen. We beoordelen deze standaard vooralsnog niet, wel kunnen we herstelopdrachten geven als niet voldaan is aan één of meer wettelijke vereisten.

1.4 Onderzoeksactiviteiten

Voorafgaand aan de onderzoeksdag hebben we een analyse uitgevoerd van informatie die al eerder bij de inspectie aanwezig was -waaronder eventuele signalen- en van door de school aangeleverde documenten.

Op de onderzoeksdagen hebben we de volgende activiteiten uitgevoerd:

- een kennismakingsgesprek waarin we een toelichting gaven op het onderzoek;
- zes lesobservaties, verdeeld over de verschillende leerjaren en vakgebieden;
- gesprekken met:
 - intern begeleiders
 - leraren
 - leerlingen
 - de schoolleiding
- een eindgesprek waarin we de bevindingen van het onderzoek terugkoppelden aan de schoolleiding, het team en het (toezichthoudend deel van het) bestuur.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan het eindoordeel en de afspraken over het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek naar de standaarden. In hoofdstuk 4 is de beleidsreactie van het bestuur opgenomen waarin staat beschreven op welke wijze het bestuur de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de school.

2 . Eindoordeel en vervolgtoezicht

Dit hoofdstuk bevat het eindoordeel van het kwaliteitsonderzoek van 21 en 25 maart 2024 aangevuld met een korte toelichting. Daarna beschrijven we het vervolg van het toezicht. Tot slot volgt een tabel met een overzicht van geconstateerde tekortkomingen en herstelopdrachten.

2.1. Eindoordeel

We beoordelen de onderwijskwaliteit van de Vrij School Zwolle als Onvoldoende.

Het eindoordeel over de onderwijskwaliteit is het resultaat van de beslisregels die de inspectie hanteert. De beslisregel die leidt tot het eindoordeel Onvoldoende luidt:

De standaard Resultaten of Zicht op ontwikkeling en begeleiding of Pedagogisch-didactisch handelen of Veiligheid is Onvoldoende, óf twee of meer andere standaarden in de gebieden Onderwijsproces en/of Veiligheid en schoolklimaat zijn Onvoldoende.

We hebben de standaarden die meewegen in de beslisregel als volgt beoordeeld:

Zicht op ontwikkeling en begeleiding: Voldoende
Pedagogisch-didactisch handelen: Onvoldoende
Veiligheid: Voldoende
Resultaten: Voldoende

2.2. Vervolgtoezicht

Het bestuur en de school moeten ervoor zorgen dat de kwaliteit van het onderwijs op de Vrije School Zwolle verbetert. De inspectie voert een jaar na vaststelling van dit rapport een herstelonderzoek uit. Als er voldoende verbetering is, noemen wij de school niet langer Onvoldoende. Als er onvoldoende vooruitgang is, kan de inspectie bekostigingsmaatregelen nemen.

2.3. Tekortkomingen en herstelopdrachten

Wat is de tekortkoming?	Wat is de herstelopdracht?	Welk vervolgtoezicht houdt de inspectie?
<p>We beoordelen de standaard Basisvaardigheden (OPo) voorlopig niet. Wel constateren we dat het burgerschapsonderwijs niet op herkenbare, doelgerichte en samenhangende wijze in het curriculum is opgenomen. Het voldoet daarmee niet aan het gestelde in artikel 8, derde lid van de WPO.</p>	<p>Het bestuur neemt maatregelen waardoor het aanbod voor burgerschap op herkenbare, doelgerichte en samenhangende wijze in het curriculum wordt opgenomen.</p>	<p>Wij voeren een jaar na vaststelling van het rapport een herstelonderzoek uit.</p>
<p>De standaard Zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2) is als Voldoende beoordeeld, maar voldoet op onderdelen niet aan de wet.</p> <p>Het ontbreekt aan een voldoende diepgaande analyse waarmee bepaald kan worden wat de reden is van mogelijk tegenvallende leerresultaten. Daardoor is onvoldoende geborgd dat alle leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. De school voldoet daarmee niet aan het gestelde in artikel 8, eerste lid van de WPO.</p>	<p>Het bestuur neemt maatregelen waardoor de diepgang van de analyses versterkt wordt, waardoor alle leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.</p>	
<p>Niet alle leerlingen met een ontwikkelingsperspectief zijn geregistreerd in het Register Onderwijsdeelnemers (ROD). De school voldoet daarmee niet aan het gestelde in artikel 12 Wet register onderwijsdeelnemers jo. artikel 8, eerste lid, Besluit register onderwijsdeelnemers.</p>	<p>Het bestuur neemt maatregelen waardoor alle leerlingen met een ontwikkelingsperspectief zo spoedig mogelijk geregistreerd worden in het ROD.</p>	
<p>De standaard Pedagogisch-didactisch handelen (OP3) is als Onvoldoende beoordeeld. De school stemt de instructie, de verwerking en het tempo onvoldoende af op de onderwijsbehoeften van individuele en groepen leerlingen en voldoet daarmee niet aan het gestelde in artikel 8, eerste lid van de WPO.</p>	<p>Het bestuur neemt maatregelen waardoor de kwaliteit van de afstemming van de instructie, de verwerking en het tempo verbeterd wordt.</p>	
<p>De standaard Visie, ambities en doelen (SKA1) is als Onvoldoende beoordeeld. De basis om uitvoering te geven aan een goed functionerend systeem van kwaliteitszorg ontbreekt. De school voldoet daardoor niet aan het gestelde in artikel 10 en 12, vierde lid van de WPO.</p>	<p>Het bestuur neemt maatregelen waardoor aan de voorwaarden voor een goed functionerend systeem van kwaliteitszorg wordt voldaan.</p>	

Wat is de tekortkoming?	Wat is de herstelopdracht?	Welk vervolgtoezicht houdt de inspectie?
<p>De standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur (SKA2) is als Voldoende beoordeeld, maar voldoet op een onderdeel niet aan de wet. De leerkrachten houden hun bekwaamheidsdossier niet bij. De school voldoet daarmee niet aan het gestelde in artikel 32b van de WPO.</p>	<p>Het bestuur neemt maatregelen waardoor de leerkrachten hun bekwaamheidsdossier bij houden.</p>	<p>Wij voeren een jaar na vaststelling van het rapport een herstelonderzoek uit.</p>
<p>De standaard Evaluatie, verantwoording en dialoog (SKA3) is als Voldoende beoordeeld, maar voldoet op een onderdeel niet aan de wet. In de schoolgids ontbreken wettelijk verplichte onderdelen. De school voldoet daarmee niet aan het gestelde in artikel 13, eerste lid, onder a en o, van de WPO.</p>	<p>Het bestuur neemt maatregelen waardoor de schoolgids van 2024-2025 voldoet aan de wettelijke eisen.</p>	

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek

In dit rapport zullen we spreken over de Vrije School Zwolle als het bevindingen of oordelen over beide locaties betreft en bij onderlinge verschillen gebruiken we de naam van de betreffende locatie, de Michaëlschool en Ridder Jorisschool.

In dit hoofdstuk geven wij per standaard het inspectieoordeel, gevolgd door een korte toelichting.

Context

De directeur-bestuurder van de Stichting Vrije School Zwolle is de afgelopen jaren door persoonlijke omstandigheden diverse keren langdurig met ziekteverlof geweest. Zij is in die periodes vervangen geweest door verschillende interim directeur-bestuurders. Het voor deze periode geplande onderzoek op bestuursniveau is uitgesteld wegens -opnieuw- langdurige uitval van de directeur-bestuurder. De veelvuldige wisseling op het niveau van de directeur-bestuurder hebben de continuïteit in de beleidsvoering belemmerd. Daarnaast hebben de twee locaties ieder hun eigen uitdagingen en vragen in toenemende mate om eigen beleidsaccenten. Ook zijn er wisselingen geweest in het team en is de locatieleider van de Ridder Jorisschool pas sinds kort in de functie benoemd. De intern begeleider van de Michaëlschool neemt, tot een nieuwe interim directeur benoemd wordt, het locatieleiderschap van de Michaëlschool op zich.

3.1. Onderwijsproces

KWALITEITSGBIED ONDERWIJSPROCES (OP)	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		•	
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen	•		

OPo. Basisvaardigheden

Voorlopig geven we geen oordeel op het niveau van de standaard. Wel hebben we de standaard onderzocht en kunnen we herstelopdrachten geven als niet aan één of meer wettelijke vereisten is voldaan.

Het onderwijs in basisvaardigheden bereidt de leerlingen van de Vrije School Zwolle voor op het vervolgonderwijs en de samenleving. Hieronder volgt een toelichting.

Een doelgericht en samenhangend curriculum voor Nederlandse taal en rekenen-wiskunde

De Vrije School Zwolle maakt voor het onderwijs in Nederlandse taal (mondelinge taalvaardigheid, lezen, schrijven, begrippenlijst en taalverzorging) en rekenen-wiskunde (getallen, verhoudingen, meten

en meetkunde, en verbanden) gebruik van de leerlijnen van de begeleidingsdienst voor vrijescholen en heeft daarmee een doelgericht en samenhangend curriculum dat past bij de leerlingenpopulatie van de school. Voor spelling en rekenen volgt de Vrije School Zwolle een methode. Het aanbod voor begrijpend lezen kan herkenbaarder in het curriculum opgenomen worden. Het curriculum voldoet aan de wettelijke eisen, kent een logisch doorlopende opbouw en is herkenbaar in de onderwijspraktijk. De school legt ambities, afspraken en doelen voor het taal- en rekenonderwijs vast in het onderwijsplan.

Een doelgericht en samenhangend curriculum voor burgerschap is in ontwikkeling

De Vrije School Zwolle heeft voor het onderwijs in burgerschap (kennis, houdingen en vaardigheden over basiswaarden van de democratische rechtsstaat, sociale en maatschappelijke competenties) in het Beleidsplan Burgerschap vastgelegd wat het aanbod dient te zijn, zodat, vanuit de eigen visie van de Vrije Scholen, de kerndoelen gedekt zijn. De Vrije School Zwolle geeft aan dat er nog geen sluitende vertaling is naar het curriculum in de klas; dat wordt vanuit de periodeplanning vorm gegeven. De school geeft aan dat nog onvoldoende geborgd is dat alle doelen ook daadwerkelijk aan bod komen. Een systeem om de ontwikkeling van de leerlingen op dit domein te volgen ontbreekt nog. Daarmee voldoet het curriculum niet aan de wettelijke eisen zoals gesteld in artikel 8, derde lid van de WPO en geven wij hiervoor een herstelopdracht.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De Vrije School Zwolle volgt de ontwikkeling van de leerlingen en de structuur van het systeem van zorg en begeleiding staat. Wij beoordelen de standaard daarom als Voldoende, maar wel met een herstelopdracht. Hieronder volgt een toelichting.

De school heeft zicht op ontwikkeling

De leraren van beide locaties verzamelen systematisch en zorgvuldig informatie over de kennis en vaardigheden van leerlingen op de basisvaardigheden taal en rekenen. De methode-onafhankelijke resultaten worden samen met de intern begeleider besproken en geanalyseerd. Van daaruit stellen de leerkrachten groepsoverzichten op, met daarin ook het zorgniveau voor groepjes of individuele leerlingen.

Over de wijze waarop de leerkrachten inhoud geven aan de korte cyclus van zorg en begeleiding zijn afspraken gemaakt. Die hebben we in de praktijk ook teruggezien, hoewel we daarbij wel verschillen tussen de leerkrachten zagen.

De analyses moeten beter

Hoewel de Michaëlschool hierin verder is dan de Ridder Jorisschool,

zien we dat als blijkt dat de ontwikkeling van leerlingen stagneert, de school scherper moet analyseren en diagnosticeren wat de (onderliggende) oorzaak daarvan is. Daarmee kunnen de interventies gericht en meer passend bij de onderwijsbehoefte van de betreffende leerling(en) ingezet worden. Door het ontbreken van een nauwkeurige analyse/diagnose is onvoldoende geborgd dat alle leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen en voldoet de school niet aan het gestelde in artikel 8, eerste lid van de WPO. Wij geven hiervoor een herstelopdracht.

De school biedt extra ondersteuning

De Vrije School Zwolle heeft in het schoolondersteuningsprofiel vastgelegd welke voorzieningen de school kan bieden voor de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. De school heeft het toelatingsbeleid op dit punt aangescherpt.

De school stelt een ontwikkelingsperspectief op voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Het ontwikkelingsperspectief voldoet aan de wettelijke eisen. De school voert de geplande ondersteuning aantoonbaar uit.

Wel constateren we dat de school niet alle leerlingen met een ontwikkelingsperspectief heeft geregistreerd in het Register Onderwijsdeelnemers (ROD). De school voldoet daarmee niet aan het gestelde in artikel 12 Wet register onderwijsdeelnemers jo. artikel 8, eerste lid, Besluit register onderwijsdeelnemers en krijgt hiervoor een herstelopdracht.

OP3. Pedagogisch-didactisch handelen

Wij beoordelen de standaard als Onvoldoende.

Het didactisch handelen van de leraren is onvoldoende afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen en draagt er daardoor onvoldoende aan bij dat alle leerlingen leren en zich ontwikkelen. Het pedagogisch handelen is goed. Hieronder volgt een toelichting.

Een stimulerend leerklimaat en efficiënt klassenmanagement

Samen met observanten van de school hebben we op beide locaties zes lessen geobserveerd. Daarin zagen we dat de leraren in hun lessen een pedagogisch passend en stimulerend leerklimaat creëren, waardoor de leerlingen zich veilig voelen en over het algemeen actief betrokken zijn. Zij zorgen voor een ordelijk verloop van de les en benutten de lestijd efficiënt, hoewel wij op deze twee punten verschillen tussen de groepen zagen. Zo kon het tempo bij een aantal lessen hoger.

Schoolbrede afspraken over instructiemodel

Op de Vrije School Zwolle zijn schoolbrede afspraken over een te hanteren instructiemodel. Daar is het afgelopen jaar scholing en coaching op geweest. In alle geobserveerde lessen zagen we kenmerken van het instructiemodel terug, maar constateerden ook verschillen tussen de leerkrachten. Niet altijd is aan het begin van de

les het lesdoel duidelijk. De leerkrachten verschillen in de mate waarin zij tijdens de les monitoren of de leerlingen het beoogde lesdoel al dan niet halen en ook met wat zij met die informatie doen (bijvoorbeeld versnellen of vertragen). Wel hebben de leerlingen voldoende tijd om te oefenen met de lesstof.

Het onderwijs is onvoldoende afgestemd op verschillen

Waar het afgesproken instructiemodel een structuur biedt om te differentiëren, zien we in de praktijk grote verschillen tussen de leerkrachten in de mate waarin zij de instructie, de verwerking en het tempo van hun onderwijs afstemmen op de onderwijsbehoeften van individuele en groepen leerlingen. Op het niveau van de Vrije School Zwolle moet hier nog een slag gemaakt worden. Een aantal lessen was vooral gericht òf op de middengroep òf op de groep voor wie het fundamentele niveau meer passend is. Dat betekent dat deze lessen voor een aanzienlijke groep leerlingen onvoldoende uitdagend is. Te vaak moesten leerlingen, die het lesdoel al beheersten, de hele instructie volgen en ook alle verwerkingsopdrachten maken, alvorens aan meer uitdagende opdrachten te kunnen beginnen. Dit beeld werd bevestigd door leerlingen met wie wij gesproken hebben. Wel hebben we ook mooie voorbeelden gezien, waar leerkrachten vanuit hoge verwachtingen hun instructie en verwerkingsopdrachten goed afstemden op het ontwikkelingsniveau van individuele of groepjes leerlingen.

Op grond van bovenstaande bevindingen komen wij tot de algemene conclusie dat te veel leraren de instructie onvoldoende afstemmen op de onderwijsbehoeften van individuele en groepen leerlingen, waardoor de leerlingen in onvoldoende mate een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. Daardoor wordt niet voldaan aan het gestelde in artikel 8, eerste lid van de WPO. Wij geven hiervoor een herstelopdracht.

3.2. Veiligheid en schoolklimaat

KWALITEITSGBIED VEILIGHEID EN SCHOOLKLIMAAT (VS)	O	V	G
VS1 Veiligheid		●	

VS1. Veiligheid

Wij beoordelen de standaard als Voldoende.

De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen op school gedurende de schooldag. Hieronder volgt een toelichting.

De school monitort de veiligheid

De Vrije School Zwolle heeft zicht op de beleving van de veiligheid en

het welbevinden van de leerlingen op school, door deze jaarlijks met een gestandaardiseerd instrument te monitoren.

De school voert het veiligheidsbeleid uit

De school heeft een veiligheidsbeleid en voert dat uit. Het beleid is gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten. Als de uitkomsten van de monitoring daartoe aanleiding geven, treft de school maatregelen om de situatie te verbeteren.

De school gaat pesten tegen

In het veiligheidsplan is beschreven hoe het beleid van de Vrije School Zwolle erop gericht is pesten, agressie en geweld in elke vorm zoveel mogelijk te voorkomen.

De school treedt zo nodig snel en adequaat op. De leerlingen met wie wij gesproken hebben, geven aan zich veilig te voelen en graag naar school te gaan.

De school heeft een persoon aangesteld die voor ouders en leerlingen het aanspreekpunt is in geval van pesten en die het beleid tegen pesten coördineert.

3.3. Onderwijsresultaten

KWALITEITSGEBIED ONDERWIJSRESULTATEN (OR)	O	V	G
OR1 Resultaten		●	

OR1. Resultaten

We beoordelen de standaard als Voldoende. De leerresultaten die de leerlingen behalen voldoen tenminste aan de norm. Hieronder volgt een toelichting.

De leerlingen behalen het vereiste niveau

Zowel het percentage leerlingen dat het fundamenteel niveau 1F heeft behaald voor lezen, rekenen en taalverzorging als het percentage leerlingen dat het streefniveau 1S/2F heeft behaald, ligt boven de signaleringswaarden.

De dalende trend in de eindresultaten van de afgelopen drie jaren was voor ons een belangrijke reden dit kwaliteitsonderzoek uit te voeren. De tussentijdse en eindtoetsresultaten van dit schooljaar laten echter op alle basisvakken weer een stijgende lijn zien.

3.4. Sturen, kwaliteitszorg en ambitie

KWALITEITSGEBIED STUREN, KWALITEITSZORG EN AMBITIE (SKA)	O	V	G
SKA1 Visie, ambities en doelen	•		
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		•	
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		•	

SKA1. Visie, ambities en doelen

We beoordelen de standaard als Onvoldoende.

Hieronder volgt een toelichting.

Herijking visie

Zoals onder de context geschetst, heeft de Stichting Vrije School Zwolle de afgelopen jaren diverse wisselingen gehad in de functie van de directeur-bestuurder. Daarmee kwamen ook verschillen in inzicht over de visie op het onderwijs op de Vrije School Zwolle: visionair/ideologisch versus meer focus op de basisvaardigheden.

Een herijking van de visie op wat de Vrije School Zwolle onder goed onderwijs verstaat en hoe dat in de dagelijkse praktijk handen en voeten moet krijgen zonder dat dit ten koste gaat van de werkdruk, lijkt daarmee wenselijk.

Basis voor goed functionerend systeem van kwaliteitszorg ontbreekt

Om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken (en te verbeteren) is het van belang dat er een goed werkend systeem van kwaliteitszorg is. De basis van zo'n systeem is dat er stelselmatig nagegaan wordt of de (onderwijs)processen goed verlopen en of dat de resultaten oplevert die verwacht mogen worden. Als daar zaken uit voortkomen die minder goed lopen, dan moet goed onderzocht worden wat daar de oorzaak van is en dat er doelgerichte maatregelen komen om dat te verbeteren. In 2019 en 2022 is de Vrije School Zwolle door externe deskundigen onderzocht en zijn in de auditrapportages verbeterpunten vastgesteld.

In het Schoolplan 2023-2027 zijn de actiepunten voor die periode geformuleerd. Hoewel er door de discontinuïteit in de leiding geen echte jaarplannen zijn, is er wel een Verbeterplan Vrije School Zwolle. Deze is opgesteld door de toenmalige interim directeur-bestuurder op basis van haar inschatting van wat nodig is om de kwaliteit van het onderwijs op beide locaties te verbeteren. Ondanks dat dit verbeterplan duidelijke verbeterpunten aangeeft, ontbreekt het aan een verdere uitwerking met meetbare (of merkbare) doelen ten aanzien van het leren van de leerlingen. Het blijft daardoor onduidelijk wanneer men tevreden is met het resultaat. Op grond hiervan constateren we dat de basis voor een goed functionerend systeem van kwaliteitszorg ontbreekt en de school niet voldoet aan het gestelde in artikel 10 en artikel 12, vierde lid van de WPO. Wij geven hiervoor een

herstelopdracht.

De voorwaarden zijn aanwezig

De schoolleiding richt de voorwaarden in om de onderwijskundige ambities en doelen te bereiken, waaronder het personeelsbeleid en de organisatie van het onderwijs. Daarbij is de interne verantwoordelijkheidsverdeling, ondanks alle personele wisselingen, voor nu duidelijk.

SKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

We beoordelen de standaard als Voldoende, maar met een herstelopdracht.

Hieronder volgt een toelichting.

De school realiseert haar doelen en stuurt waar nodig tussentijds bij

De gezamenlijke ontwikkeling van beide locaties kwam vooral tot uiting in de zogeheten kringstructuur, waarin vertegenwoordigers van beide locaties zaten om het beleid op een bepaald onderwijsdomein vorm te geven. Deze werkwijze is onder de vorige interim directeur-bestuurder verlaten en vervangen door een structuur waarin een leerkracht coördinator is over een bepaald onderwijsdomein (bijvoorbeeld taal, rekenen) en samen met een 'counterpart' van de andere locatie een ontwikkelgroepje leidt. Daarbij is door te prioriteren flink gesneden in het aantal werkgroepen.

De locatieleiders houden de voortgang op de verbeteractiviteiten uit het hierboven genoemde verbeterplan bij; dit gebeurt vooral op het niveau van het proces. Voor de belangrijkste verbeteractiviteit, het didactisch handelen, wordt scholing gevolgd (deze is nog niet afgerond) en hebben lesobservaties aan de hand van een kijkwijzer plaatsgevonden. Naar aanleiding van deze observaties zijn aanvullende interventies gedaan.

De school bevordert een kwaliteitscultuur

De schoolleiding zorgt voor een professionele en veilige leer- en verbetercultuur in de school.

Uit het gesprek dat we met een vertegenwoordiging van de leraren hebben gevoerd, blijkt ook dat zij een gezamenlijk streven hebben om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

De schoolleiding zorgt ervoor dat de deskundigheidsbevordering van het personeel met teamscholing en individuele coaching binnen de gestelde doelen gestalte krijgt.

De discipline van de leerkrachten om hun bekwaamheidsdossier bij te houden, is door de discontinuïteit in de aansturing verslapt. De school voldoet daarmee niet aan het gestelde in artikel 32b van de WPO en krijgt hiervoor een herstelopdracht.

SKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

We beoordelen de standaard als Voldoende, maar met een herstelopdracht.

Hieronder volgt een toelichting.

De school evalueert doelen en beleid en stelt, waar nodig, het beleid bij

Met een gestandaardiseerd instrument bevaart de schoolleiding de ouders en medewerkers op hun tevredenheid over -onder meer- het onderwijsleerproces. De school maakt echter geen gebruik van de leerlingenvragenlijst en de respons op de vragenlijst voor de ouders was zo laag, dat de resultaten daarvan niet gebruikt konden worden. De Vrije School Zwolle mist de kans om waardevolle informatie van de leerlingen over het onderwijsleerproces te verzamelen; de veiligheidsmonitor is daartoe te beperkt. Dat kan beter. De school analyseert en evalueert uitgebreid de toetsresultaten van de niet-methodegebonden toetsen op groeps- en schoolniveau en die analyse geeft ook aanleiding voor interventies. Het ontbreekt daarbij echter aan schooleigen normen.

Omdat de doelen in het school- en het verbeterplan veelal op het proces gericht zijn, zien we ook dat de evaluatie gericht is op dat proces en nauwelijks op vooraf gestelde doelen. Wel zien we dat er op dat niveau ook bijstellingen van de activiteiten plaats (kunnen) vinden.

De schoolleiding organiseert tegenspraak

De schoolleiding gaat actief de dialoog aan met ouders, personeel en de medezeggenschapsraad. Uit het gesprek dat wij met de leerlingen hebben gevoerd, bleek dat de leerlingen zich gezien en gehoord voelen.

De school informeert belanghebbenden onvolledig

Met de schoolgids informeert de school belanghebbenden op toegankelijke manier over haar doelen en werkwijze. Wel constateren wij dat de schoolgids geen verantwoording bevat over de resultaten die de school met het onderwijsleerproces heeft bereikt en de maatregelen die naar aanleiding van de bevindingen uit het systeem van kwaliteitszorg getroffen zijn. De school voldoet daarmee niet aan het gestelde in artikel 13, eerste lid, onder a en o, van de WPO en krijgt hiervoor een herstelopdracht.

4. Reactie bestuur

Hieronder is de beleidsreactie van het bestuur opgenomen waarin is beschreven op welke wijze de bevindingen uit het onderzoek worden betrokken bij de verdere ontwikkeling van de onderwijskwaliteit.

Het bestuur van de Vrije school Zwolle herkent het beeld dat de inspectie in het rapport beschrijft. De afgelopen jaren heeft de Vrije school Zwolle te maken gehad met discontinuïteit in de leiding van de school. Dit heeft veel invloed gehad op beide locaties. De teams hebben zich gericht op het onderwijs voor de kinderen en er was onvoldoende ritme in het nagaan of processen goed liepen en ook effect hadden. Er is winst te behalen in het weer verbinden met elkaar op de inhoud van het onderwijs, op de verschillen die er zijn en wat het vraagt om dit te verkleinen. De energie en kracht binnen de teams om hier mee aan het werk te gaan is groot.

De school heeft een belangrijke betekenis voor kinderen en ouders. Het is een oefenplaats waar het pedagogische klimaat goed is. Een plek waar kinderen van en met elkaar leren en waar ze leren samenwerken. We maken hiermee impact op de samenleving, niet apart maar samen vanuit verbinding die we voelen en ervaren.

We gaan samen met alle betrokkenen met overgave aan het werk om een duurzame verbetering van zicht en sturing op de kwaliteit van het onderwijs te bewerkstelligen.

Als bestuur hebben wij bewondering en waardering voor onze medewerkers en hebben we vertrouwen in de toekomstige ontwikkelingen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

